

VERSENYTANÁCS

Vj-94/2006/83.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa

- az „**INTERPROFF**” Kereskedelmi és Egészségügyi Szolgáltató Kft. **I. rendű**;
- a **Petz Aladár Megyei Oktató Kórház** **II. rendű**;
- a **Pax Aeterna Temetkezési Szolgáltató Kft.** **III. rendű**;
- a „**STÁCIÓ-2000**” Egészségügyi Szolgáltató Kft. **IV. rendű** és
- a **JÓSZÍV Temetkezési Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.** **V. rendű**

eljárás alá vont vállalkozások ellen gazdasági versenyt korlátozó megállapodás és fogyasztók tisztességtelen befolyásolása miatt indult eljárásban – nyilvános tárgyaláson – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

- 1) A Versenytanács megállapítja, hogy
 - a) az I. és II. rendű eljárás alá vont vállalkozások között 1995. június 29. napján létrejött (többször, így 1999. november 3-án, 2006. június 15-én és 2006. szeptember 27-én módosított) 2015. június 30. napjáig terjedő időszakra, a Győr, Zrínyi utcai halott hűtő közös üzemeltetésére vonatkozó Szerződés 1998. január 1-jét követően, valamint
 - b) a II. és IV. rendű eljárás alá vont vállalkozások között 1999. december 22. napján létrejött (többször, így 2006. június 15-én és 2006. szeptember 7-én módosított) 2015. június 30. napjáig terjedő időszakra, a Győr, Magyar utcai halott hűtő közös üzemeltetésére vonatkozó Szerződés, létrejöttétől törvénybe ütköző versenyt korlátozó megállapodásnak minősül.
- 2) A Versenytanács megállapítja, hogy az I-V. rendű eljárás alá vont vállalkozások nem valósítottak meg további jogsértést.

- 3) A Versenytanács kötelezi az I., a II., és a IV. rendű eljárás alá vont vállalkozást, hogy az 1) pont szerinti, törvénybe ütköző állapotot 2007. december 31. napjáig szüntessék meg.
- 4) A határozat felülvizsgálatát a kézbesítéstől számított harminc napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel kérhetik az eljárás alá vont vállalkozások.

I.

Az eljárás megindításának körülményei

- 5) A Gazdasági Versenyhivatal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (továbbiakban: Tpv.) 70. § (1) bekezdése szerinti vizsgálatot elrendelő végzéssel 2006. július 10-én versenyfelügyeleti eljárást indított annak megállapítására, hogy
 - a) az I. és III. rendű, illetve a IV. és V. rendű eljárás alá vont vállalkozások a Tpv. 10. §-ába ütköző, a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása alkalmas magatartást folytattak-e; továbbá
 - b) az I., II., III., IV. és V. rendű eljárás alá vont vállalkozások terhére megállapítható-e, hogy a Tpv. 11. § (1) bekezdésébe ütköző, gazdasági versenyt korlátozó magatartást tanúsítottak.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozások

Az Interprofi

- 6) Az I. rendű eljárás alá vont vállalkozás (a továbbiakban: Interprofi) szavazatainak 100 %-át megtestesítő üzletrészek 2004. október 7-én kerültek az EUB Unternehmensbeteiligung GmbH (továbbiakban EUB) tulajdonába. Korábbi tulajdonosaitól (Dr. Cermak Marietta, Dr. Cermak Mosonyi Zsuzsanna és Ervin Cermak), akiktől az EUB egyidejűleg megvásárolta a temetkezési szolgáltatást

végző Pax-Vobis Kft. üzletrészeit is. Ezt követően a Pax-Vobis Kft. ügyvezetői Renate Schira és Heinrich Macht voltak.

- 7) Az Interprofi képviseleti jogosultságával rendelkező ügyvezetői (Renate Schira és Heinrich Macht) egyben a III. rendű eljárás alá vont vállalkozás (a továbbiakban Pax Aeterna) tulajdonosai és ügyvezetői is.
- 8) Az Interprofi főtevékenysége az 1995. év óta kórházi halott hűtő üzemeltetése. Tevékenysége köre kiterjed továbbá a temetéssel kapcsolatos kereskedelmi tevékenységre, melynek keretén belül biztosítja a Pax Aeterna számára a temetkezés végzéséhez szükséges kellékeket, valamint a vállalkozás működtetéséhez szükséges infrastruktúrát. A vállalkozás egyéb humán egészségügyi szolgáltatást (halott kezelési tevékenység: öltöztetés, borotválás, mosdatás, kozmetika) is végez a nála részmunkaidőben dolgozó – és a II. rendű eljárás alá vont vállalkozással (a továbbiakban: Kórház) közalkalmazotti viszonyban álló – boncmester bevonásával.
- 9) Az Interprofi tevékenységébe tartozott fentiekén túl 1994. 05. 02-től 1999. 07. 07-ig terjedő időszakra a 93 09 TEÁOR szám alá sorolt „temetkezés és ehhez kapcsolódó szolgáltatás” is.

A Kórház

- 10) A Kórház – önkormányzati költségvetési szervként – Győr-Moson-Sopron megyére és vonzáskörzetére kiterjedően nyújt egészségügyi szolgáltatást. Az egészségügyi szolgáltatást három telephelyen végzi, köztük a Magyar utcai központi egységében, és a Zrínyi utcai részlegében.

A Pax Aeterna

- 11) A 2005. év április 4-ével alapított Pax Aeterna tagjai közül Renata Schira az üzletrészek 80 %-ának, Heinrich Macht pedig az üzletrészek 20 %-ának tulajdonosa. A kéttagú társaság tagjai egyben ügyvezetők is, akik önállóan, teljes körűen jogosultak a társaság képviseletére. A vállalkozás fő tevékenységi köre a temetkezési

szolgáltatás, mely tevékenység végzésére vonatkozó engedélyt 2005. április 14-én kapta meg, ami alapján 2005. június 1-től kezdte meg tevékenységét.

12) Az előzőekkel gyakorlatilag egy időben, 2005. május végén a Pax-Vobis Kft. felhagyott a temetkezési szolgáltatási tevékenységgel, majd 2005. szeptember 21-i időponttal felszámolási eljárás indult ellene. A Pax Aeterna alkalmazottai működésének megindulásakor azonosak voltak a Pax-Vobis Kft. volt alkalmazottjaival, illetve a vállalkozás ugyanazon telephelyen kezdett működni, mint ahol a Pax-Vobis Kft. működött.

A Stáció

13) A IV. rendű eljárás alá vont vállalkozás (továbbiakban: Stáció) tulajdonosa az V. r. eljárás alá vont vállalkozás (a továbbiakban: Jószív) gazdasági tevékenységét 2000. január 1-jén kezdte meg. Tevékenysége kiterjed a TEÁOR 8514 számú szakágazatába tartozó – egyéb humán-egészségügyi ellátásra (egészségügyi intézményben végzett halott-hűtés, halott-kezelés, öltöztetés, mosdatás, borotválás és kozmetika). A vállalkozás a Kórházzal kötött megállapodás alapján – a saját alkalmazottjain kívül – annak két boncmesterét is foglalkoztatja, akik az elhunytakkal kapcsolatos előkészítési résztevékenységeket végzik.

A Jószív

14) A Jószív a korábbi Megyei Temetkezési Vállalat jogutódjaként alakult, tagjai önkormányzatok és magánszemélyek. Tevékenységi körébe tartozik a teljes körű temetkezési szolgáltatás, a temető üzemeltetés, valamint hamvasztó-üzemi szolgáltatás. Működése kiterjed továbbá a sírgondozási megrendelések teljesítésére, valamint közvetített szolgáltatásként a gyász hirdetésekkel, a koszorú és a sírközüemi tevékenységgel kapcsolatos szolgáltatásokra.

III.

Az eljárás alá vont vállalkozások közötti szerződéses kapcsolat

- 15) A Kórház 1995-ben írt ki zártkörű versenytárgyalást a halott-hűtők közös üzemeltetésére. A Magyar utcai (10 hűtőegységgel rendelkező, egységenként 4 elhunyt befogadására alkalmas) hűtő üzemeltetési jogát a Jószív, míg a Zrínyi utcai (14 elhunyt tárolására alkalmas) teremhűtő üzemeltetését az Interprofi nyerte el. Az ennek nyomán határozott időre (1995. július 1-től 2015. június 30. napjáig terjedő időszakra) létrejött szerződések (a továbbiakban: Szerződés vagy Szerződések) értelmében, a Kórházban elhunytak, a jogszabályi kötelelem alapján oda beszállítottak, valamint egyéb elhunytak temetésig történt tárolására szolgáló hűtők üzemeltetését, működtetését az Interprofi, illetve a Jószív végzi.
- 16) A Szerződésekben rögzítettek szerint a Kórház feladatkörébe tartozott az elhunytak osztályokról történő átvétele, regisztrálása, a halott hűtés, boncolás, holttest rekonstruálása, valamint a temetési engedély kiállítása. Ezzel egyidejűleg az Interprofi és a Jószív kötelezettséget vállaltak a kórház állományában levő boncmesterek rész munkaidőben történő foglalkoztatására. A halott-hűtőt üzemeltető vállalkozások feladatát képezte az elhunyt ruházatainak a hozzátartozóktól való átvétele, az elhunyt öltöztetése, a hozzátartozók részére a megtekintés biztosítása, a temetés és kegyeleti szolgáltatás szervezése, valamint a hozzátartozó nélküli elhunytak temetéseinek ügyintézése is. A feladatok közül az elhunyt temetésre történő előkészítéséről, a boncmester útján gondoskodtak. Ez utóbbi, azaz az egészségügyi intézményben végzett – temetkezési szolgáltatásnak nem minősülő – halott-kezelési szolgáltatás díját a Kórház állapította meg.
- 17) A Szerződések 1999. november 3-án kelt módosításai szerint a Kórházban végzett halott kezelés (öltöztetés, mosdatás, borotválás, hűtés) nem része a temetkezési szolgáltatásnak, Az Interprofi illetve a Jószív ezt követően ezen feladatokat alvállalkozóként végezték a Kórház által megállapított díjtételek mellett.
- 18) A 2000. év elejétől a Magyar utcai halott-hűtő üzemeltetési joga a Stációt illeti meg az 1999. december 22-én kelt szerződés (a továbbiakban: szintén Szerződés) szerint,

mely rögzítette, hogy a Józsvív átalakult és a halott-hűtő üzemeltetésére – a Szerződésben foglaltakkal azonos feltételek mellett – a belőle kivált Stáció jogosult.

- 19) 2006. I. negyedévében a Kórház kezdeményezte a halott-hűtőket üzemeltető vállalkozásokkal fennálló jogviszony oly módon történő módosítását, hogy a halottakkal kapcsolatos ügyintézéseket kizárólag a Kórház végezze annak érdekében, hogy a temetkezési vállalkozások közötti egyenlő esélyek ne sérülhessenek. Ezt követően a Szerződés 2006. június 15-i, Közreműködési Szerződésként nevesített módosítása megszüntette azt a korábbi, a Szerződés alapján kialakult helyzetet, miszerint az elhunytak öltöztetéséhez szükséges ruházatot a halott-hűtő üzemeltető vállalkozások vették át, és az ezzel kapcsolatos feladatot a Kórház Patológiai egységének feladataként írta elő. A Közreműködési Szerződés gyakorlatilag valamennyi, az elhunytakkal kapcsolatos hozzátartozói igény felvételét, kezelését a Patológiai Osztály hatáskörébe utalta, kizárva ebből az Interprofit és a Stációt, valamint a boncmestereket. A Patológiai Osztályon felvett hozzátartozói szolgáltatói megrendeléseket a Közreműködői Szerződés hatálybalépését követően a Kórház és a halott-hűtőket üzemeltető vállalkozások rendezték közvetlenül egymás között. A Közreműködői Szerződésben az egészségügyi intézményben végezhető halott-kezelési feladatok felsorolása után (pl. intézményen belüli szállítás, mosdatás, öltöztetés) új elemként került rögzítésre az elhunytak hozzátartozói kérelemre történő, a halott-hűtőt üzemeltető vállalkozások telephelyén végezhető anyakönyveztetés, melynek díjtételét a Kórház határozta meg.
- 20) A Szerződés 2006. június 15-i módosítása után a Kórház kezdeményezte a Közreműködői Szerződés elhunytak anyakönyveztetésére vonatkozó rendelkezései módosítását, minek folytán mind az Interprofival, mind a Stációval megkötött Szerződésben – a 2006. szeptember 7-től, illetve szeptember 27-től – hatályon kívül helyezésre került az anyakönyveztetésére vonatkozó rendelkezés.

IV.

A temetési szolgáltatások Győr város területén

- 21) Győr város területén, az eljárás alá vont vállalkozásokon túlmenően változó időpontban további négy vállalkozás (a Memento-Raab Gyász-szertartásokat

Szervező és Szolgáltató Bt., az Örökláng Temetkezés, valamint a Pax-Vobis Kft. végzett temetkezési szolgáltatást a vizsgálattal érintett időszakban.

- 22) A 2005. évre rendelkezésre álló adatok alapján az egyes szolgáltatóknak a temetésekből való részesedését – a vizsgáló számításai szerint – a Táblázat foglalja össze.

Táblázat

Temetések Győr területén 2005. évben

Vállalkozás megnevezése	Részesedés (%)
Jószív	55,7
Pax Aeterna	31,1
Pax-Vobis Kft.	
Memento-Raab Bt.	10,6
Örökláng Temetkezés	2,6
Összesen	100

- 23) A vizsgáló által végzett számítások szerint:

- a) az Interprofi által a Zrínyi utcai részlegben működtetett halott-hűtőben tárolt elhunytak számából a Pax-Vobis és/majd a Pax Aeterna együttes kiszállításának részaránya 2005-ben mintegy 80, 2006. I. félévében a Pax Aeterna-é 77 % volt,
- b) a Stáció által a Magyar utcai részlegben működtetett halott-hűtőből elszállított elhunytak számából a Jószív részesedése 2005. évben 76, 2006 I. félévében 77 % volt.

V.

Eljárás alá vont vállalkozások nyilatkozatai

- 24) Az Interprofi és Pax Aeterna képviselőjének nyilatkozata szerint a két vállalkozás jogilag önálló és mindkét vállalkozás a vonatkozó jogszabályok figyelembevételével végzi gazdasági tevékenységét. Álláspontja szerint, önmagában az a tény, hogy a Pax Aeterna ügyfeleit a kórházi halott-hűtőket üzemeltető Interprofi jelzése alapján a kórházi irodájából a temetkezési szolgáltatást végző Pax Aeterna felvételi irodájába az alkalmazottai személyesen, vagy gépkocsival elkísérik, adott esetben taxival biztosítják az átjutást, olyan többlétszolgáltatásnak minősül, amely azon túlmenően, hogy a vállalkozásról alkotott külső kép pozitívabb megítélését is szolgálja, jelképezi azt is, hogy az ügyfél a temetkezési szolgáltatást olyan vállalkozástól veszi igénybe,

amely ilyen többletszolgáltatást is tud biztosítani a megrendelőinek, ezért jogsértés nem valósul meg.

- 25) Vitatta a vizsgáló által számított 19.a) pont szerinti arányokat, álláspontja szerint azok pontos értéke 66, illetve 56 százalék.
- 26) A Kórház előadta, hogy jelenlegi vezetése az elhunytakkal kapcsolatos szolgáltatások tekintetében egy korábbi időszakból örökölt rendszert vett át, melyet a Gazdasági Versenyhivatal a Vj-180/1995. számú eljárásban már vizsgált, és nem állapított meg jogsértést. Álláspontja szerint egy már megvizsgált és minősített szerződéses jogviszonyt újra vizsgálni, és másként minősíteni nem jogszerű, figyelembe véve azt is, hogy az azóta eltelt 11 év során sem nyert bizonyítást jogsértő tényező.
- 27) Hivatkozott továbbá a Kórház arra, hogy még az eljárás megindítása előtt kezdeményezte a hűtőüzemeltető vállalkozásokkal kötött Szerződések felülvizsgálatát, és annak szükség szerinti módosítását. A végső cél a hozzátartozók befolyásolhatóságának megszüntetése érdekében olyan rendszer kialakítása volt, amelyben a hűtőket üzemeltető vállalkozások alaptevékenysége, és az elhunytakkal kapcsolatos, egészségügy feladatkörébe tartozó tevékenységek teljes körűen szétválnak. Ennek keretében hozta létre a Patológiai Osztály szakasszisztenseiből álló, a halotti ügyekkel foglalkozó felvételi irodáját, és első lépésként megszüntette a hozzátartozóknak a hűtőüzemeltető vállalkozásokhoz történő átirányítását, majd ezt követően hatályon kívül helyezte a halotti anyakönyveztetés Szerződés keretei közötti szabályozását. Álláspontja szerint ez a gyakorlat, tehát hogy az elhunytakkal kapcsolatos szolgáltatásokat teljes körűen a Kórház irodájában lehet megrendelni, illetve az egyes hozzátartozói igényeket a Kórház rendeli meg a hűtőket üzemeltető vállalkozásoktól, továbbá a Kórház fizeti ki számukra az általuk végzett szolgáltatások ellenértékét, kellő garanciát jelenthet a hozzátartozók döntései tisztességtelen befolyásolhatóságának kizárására. Előadta továbbá, hogy a kórházi halotti ügyeket intéző iroda a Zrínyi utcai részlegben belül a halott-hűtőt üzemeltető vállalkozás irodájától elkülönítve, a Patológia épületében került kialakításra, míg a Magyar utcai részlegnél a vizsgálat időpontjában a kórházi halotti ügyeket intéző

iroda – helyhiány miatt – a halott-hűtőt üzemeltető vállalkozással egy épületben, egymás mellett működik, azaz a tejes körű elkülönítésre még nem került sor.

- 28) A Jószív és a Stáció közös beadványában a Kórházhoz hasonlóan (lásd 22. pont) hivatkozott a Vj-180/1995. számú határozatra, ami alapján álláspontja szerint sem állapítható meg a vizsgált Szerződések jogszabályba ütközése.
- 29) Az előzőektől függetlenül hivatkoztak arra is, hogy a Jószív „temetéseinek aránya a Magyar utcai halott-hűtőből származó elhunytak eltemetésében csak 49,7%, az összes vállalkozás viszonylatában, az összes temetésben való részesedési aránya pedig 67,3%. Tehát a Jószív temetéseinek összes temetésekből képviselt aránya meghaladja azt az értéket, amelyet a saját temetéseik közül a Magyar utcai halott-hűtőből származó elhunytak részesedési aránya képvisel. Ez pedig azt mutatja, hogy a halott-hűtők fennálló szerződéses üzemeltetési rendszere nem korlátozza a versenyt, abból nem származik külön előnye a Jószívnek, hiszen működése a piac egyéb területein bizonyítottan eredményesebb”. Fenti megállapításait a Jószív és a Stáció az alábbi 2005. évi adatokra alapozta:

– összes temetés Győrben:	kb. 1908
– ebből Jószív temetés:	991
– összes győri temetés a Magyar utcai hűtőből:	733
– ebből Jószív temetés:	493

- 30) A Jószív hivatkozott továbbá arra, hogy 2000. január 1-je óta nem alanya az eljárás tárgyát képező Szerződésnek, mely időpont és az eljárás megindítása között több mint öt év telt el, így vele szemben a Tpv 67.§ (3) bekezdése alapján nem indítható vizsgálat.

VI.

A kapcsolódó jogszabályi háttér

A temetkezési szolgáltatás jogszabályi keretei

- 31) A temetkezés és ahhoz szorosan kapcsolódó tevékenységek tekintetében törvényi, továbbá a törvényekben biztosított felhatalmazás alapján közzétett kormány-,

miniszteri-, valamint önkormányzati rendeleti szinten az alábbi jogszabályok voltak hatályban.

- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.),
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek a halottakkal kapcsolatos rendelkezései végrehajtásáról, valamint a rendkívüli halál esetén követendő eljárásról szóló 34/1999.(IX.24.)BM-EüM-IM együttes rendelet (BMr.),
- A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény (Ttv.)
- A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 145/1999.(X.1.) Korm. rendelet (Tkr.),
- A helyi önkormányzatokról szóló 1990. LXV. törvény (Ötv.),
- Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlésének a köztemetőkről és a temetkezés rendjéről szóló 16/2004.(IV.16.) ÖK. rendelet (R.)

32) A temetkezési szolgáltatásokra vonatkozó előírások (R. III. fejezet 11. § (2) bekezdés) alapján Győr városában, a köztemetőkben temetkezési szolgáltatásokat az a temetkezési vállalkozó láthat el, amely erről Győr Megyei Jogú Város Jegyzőjétől engedélyt kap, és a temető üzemeltetőjével is szerződést köt.

33) A temetkezésről szóló általános érvényű szakmai fő-, és részletszabályok a Ttv.-ben, valamint a Tkr.-ben kerültek rögzítésre. A Ttv. 25. §-ának (1) bekezdésében határozza meg a temetkezési szolgáltatási tevékenység teljes körűen, vagy önállóan is végezhető egyes résztevékenységeit. Ttv. 25. § (2) bekezdése – az egészségügyi igazgatás körébe tartozó, elhalálozással kapcsolatos ügyintézésen kívül – tiltja temetkezési szolgáltatás (ideértve annak bármely résztevékenységét) céljából telephely létesítését és annak működtetését egészségügyi intézményben. (A Ttv. a hatálybalépéskor egészségügyi intézmény területén működő szolgáltató telephelyét a hatálybalépését követő hatodik hónap első napjától megszüntette.)

34) A BMr. 5. §-a szabályozza a halott-vizsgálati bizonyítvány kiállítására vonatkozó előírásokat. Az (5) bekezdés szerint a halott-vizsgálati bizonyítvány I-II. és III. példányát a halál okát megállapító orvos köteles eljuttatni a haláleset helye szerinti

anyakönyvvezetőnek. A IV. pld. az elhunyt eltemetésére kötelezettet illeti meg, az V. pld. az adatvédelemre vonatkozó szabályok szerint került megőrzésre, míg a VI. pld. címzettje az ÁNTSZ. Az anyakönyveztetés folyamata – a BMr. 5. § (5) bekezdésében szabályozott ügymenet szerint – gyakorlatilag a halott-vizsgálati bizonyítvány egészségügyi intézmény által az anyakönyvvezetőnek történő megküldésével indul meg.

35) A BMr. a holttest szállításával, eltemetésével, elhamvasztásával kapcsolatos egyéb rendelkezések között előírja (14. § (4) bekezdés) a kórházon kívül, nem rendkívüli módon meghalt személyek esetében – a haláleset 16 órán belül történő megállapításakor – a holttest eltemetés helye szerinti temetőbe történő szállítás kötelezettségét. Az elhunyt hűtésével kapcsolatos költségek viselőjét illetően a BMr. az elhunyt temethetőségét igazoló dokumentum kiállításának napját követő első munkanapig az intézményt (rendkívüli halálesetén a boncolást elrendelő hatóságot), azt követően pedig azt nevesíti, aki köteles az eltemettetésre, vagy azt vállalja.

36) Az Eütv. 2005-ben történt módosítása az egészségügyi intézményben végezhető - temetkezési szolgáltatásnak nem minősülő – halott-kezelési tevékenységként határozta meg az elhunyt temethetőségi napját követő időponttól nyújtott hűtési, intézményen belüli szállítási, mosdatási, öltöztetési, borotválási és rekonstruálási szolgáltatásokat. Ezzel egyidejűleg a Ttv. 2005. június 1-i időponttal hatályba lépő módosítása a temetkezési szolgáltatások körébe sorolta az elhunytaknak a kórházon kívüli, a kegyeleti igényeknek megfelelő, temethetőségre történő előkészítését, mint a nem az egészségügyi szolgáltató halott-kezelési körébe tartozó, az egészségügyi intézmény területén kívül végzett tevékenységet.

A Gt. egyes rendelkezései:

37) A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (továbbiakban: Gt.) 21. § (1) bekezdése szerint a gazdasági társaság ügyvezetését - a gazdasági társaságok egyes formáira vonatkozó rendelkezések szerint - a társaság vezető tisztségviselői vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület látja el. A Gt. alkalmazásában ügyvezetésnek

minősül a társaság irányításával összefüggésben szükséges mindazon döntések meghozatala, amelyek törvény vagy a társasági szerződés alapján nem tartoznak a társaság legfőbb szervének vagy más társasági szervnek a hatáskörébe. A korlátolt felelősségű társaság ügyvezetését egy vagy több ügyvezető látja el (Gt.21. § (3) bekezdés).

38) A Gt.22. § (1) bekezdése értelmében a vezető tisztségviselő feladatát önállóan látja el. E minőségében csak a jogszabályoknak, a társasági szerződésnek, valamint a társaság legfőbb szerve határozatainak van alávetve, és - a (4) bekezdésben foglaltak kivételével - a gazdasági társaság tagjai (részvényesei) által nem utasítható. Az (5) bekezdés szerint a társaság legfőbb szerve csak abban az esetben és körben vonhatja el a vezető tisztségviselőktől, illetve az ügyvezető testületnek a társaság ügyvezetése körébe tartozó hatáskörét, amennyiben ezt a törvény vagy a társasági szerződés lehetővé teszi. A Gt. 28. § (1) bekezdése értelmében a gazdasági társaság munkavállalóival szemben a munkáltatói jogokat - ha a társasági szerződés eltérően nem rendelkezik - a vezető tisztségviselő gyakorolja.

39) A Gt. 29. § (1) bekezdés szerint a gazdasági társaságot törvényes képviselőként a vezető tisztségviselők képviselik harmadik személyekkel szemben, valamint bíróságok és más hatóságok előtt. A gazdasági társaságot a társaság vezető tisztségviselője, valamint cégvezetője (Gt. 32. §) írásban cégjegyzés útján képviseli. Ha törvény vagy a társasági szerződés másként nem rendelkezik, a vezető tisztségviselők és a cégvezető cégjegyzési joga - a bankszámla feletti rendelkezés tekintetében is - önálló, az egyéb képviselők cégjegyzésének érvényességéhez pedig két képviseleti joggal rendelkező személy együttes aláírására van szükség (Gt. 29. § 3). A vezető tisztségviselői jogviszony – más okok mellett - visszahívással szűnik meg (Gt. 31. § (1) bekezdés).

VII.

A gazdasági versenyt korlátozó megállapodás

40) A Tptv. 11. § (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti minden olyan megállapodás és összehangolt magatartás, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet,

illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek, a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre.

41) A Tpvt. 15. § (1) bekezdése szerint nem függetlenek az egy vállalkozás-csoportba tartozó vállalkozások, valamint azok a vállalkozások, amelyeket ugyanazok a vállalkozások irányítanak. A Tpvt. 15. § (2) bekezdése szerint egy vállalkozáscsoportba tartozik a vállalkozás azokkal a vállalkozásokkal,

- a) amelyeket a 23. § (2) bekezdésében foglaltak szerint önállóan irányít;
- b) amelyek az a) pont szerint irányítják;
- c) amelyeket a b) pont szerinti vállalkozás az a) pont szerint irányít;
- d) amelyeket az a)-c) pont szerinti vállalkozások és a vállalkozás közül kettő vagy több közösen irányít.

42) A Tpvt. 23. § (2) bekezdése szerint közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás, vagy több vállalkozás közösen, ha

- a) A másik vállalkozás többségi szavazati jogot biztosító üzletrészeivel, részvényeivel, illetőleg a szavazati jogok több mint ötven százalékával rendelkezik, vagy
- b) jogosult a másik vállalkozás vezető tisztségviselői többségének kijelölésére, megválasztására, vagy visszahívására, vagy
- c) szerződés alapján jogosult a másik vállalkozás döntéseinek meghatározó befolyásolására, vagy
- d) a másik vállalkozás döntéseinek meghatározó befolyásolására ténylegesen képessé válik.

43) A gazdasági verseny esetleges korlátozása tekintetében az eljárás kétirányú volt, kiterjedt

- egyrészt a Stáció és a Jószív, illetve az Interprofi és a Pax Aeterna közötti kapcsolat vizsgálatára
- másrészt a Kórház és az Interprofi, illetve a Stáció (2000. január 1-ig Jószív) közötti, a halott-hűtő üzemeltetésekre vonatkozó Szerződésekre

A Stáció és a Jószív

44) A Jószív 100 százalékos üzletrész tulajdonára tekintettel a Stációt a Tpv. 23. § (2) bekezdés a, pontja szerint egyedül és közvetlenül irányítja, így a Jószív és a Stáció a Tpv. 15. § (2) bekezdés a, pontja alapján egy vállalkozás-csoportba tartozó a Tpv. 15.§ (1) bekezdése szerint egymástól nem független vállalkozások. Ezért a kettejük kapcsolata alapján nem ütközhet a Tpv. 11.§ rendelkezéseibe, annak (1) bekezdésének utolsó mondata alapján.

Az Interprofi és a Pax Aeterna

45) Az Interprofi és a Pax Aeterna esetében a Tpv. 23. § (2) bekezdés a), b) és c) pontja szerinti irányítás nem volt megállapítható. Vizsgálta a Versenytanács a Tpv. 23. § (2) bekezdés d) pontjának alkalmazhatóságát is, mely akkor áll fenn, ha valamely vállalkozás döntéseinek befolyásolására egy másik vállalkozás ténylegesen válik képessé, mellyel összefüggésben az alábbiakat értékelte.

- Az Interprofinak és a később megalakult Pax-Vobis Kft-nek azonos üzletrész tulajdonosai (irányítói) voltak, vagyis egy vállalkozás-csoportba tartoztak.
- Az Interprofi temetkezési szolgáltatási tevékenységet végzett 1999. július 7-ig, melynek megszűnése idején, kezdett ugyanilyen szolgáltatásba a Pax-Vobis Kft. (2005. májusáig, mit követően ellene felszámolási eljárás indult).
- Az Interprofi üzletrészeit 2004. október 7-én szerezte meg a jelenlegi tulajdonos EUB és ugyanekkor értékesítették a korábbi tulajdonosok részére a Pax-Vobis Kft-t is, vagyis egy vállalkozás-csoportba tartozás – az EUB tulajdonlása mellett is – fennmaradt.
- Azt követően, hogy a Pax-Vobis Kft. felhagyott tevékenységével, azonos telephelyen és azonos munkavállalókkal lépett piacra az Interprofi egyik ügyvezetője által alapított Pax Aeterna (jelenleg az Interprofi másik ügyvezetője is üzletrész tulajdonosa a Pax Aeternának).
- Az Interprofi két ügyvezetője egyben a Pax Aeterna ügyvezetője is.

- 46) A Versenytanács álláspontja szerint önmagában is tényleges irányítást alapoz meg az a tartósan kialakult állapot, hogy a Pax Aeterna üzletrész tulajdonosai (és egyben ügyvezetői) Gt. szerinti ügyvezetői tevékenységet látnak el az Interprofilnál. Ezáltal ugyanis módjukban áll vezető tisztségviselőként döntéseket hozni az Interprofi működésére kihatóan. A Pax Aeterna megalakulásának és piacra lépésének előzőekben részletezett körülményei pedig azt igazolják, hogy – ha nem is jogutódként, de piaci értelemben mindenképpen – annak a Pax-Vobis Kft-nek a helyébe lépett, amely jogilag is azonos irányítás alá tartozott az Interprofival.
- 47) Mindezek alapján a Versenytanács álláspontja szerint az Interprofi és a Pax Aeterna nem függetlenek egymástól, így – a 40) pontban kifejtettekkel összhangban – kapcsolatuk nem ütközhet a Tpv. 11. § rendelkezéseibe.

A Kórház és a Jószív közötti Szerződés

- 48) A Tpv. 67.§ (4) bekezdése értelmében nem indítható vizsgálat, ha a Tpv.-be ütköző magatartás elkövetése óta több mint 5 év eltelt. Ha a Tpv. rendelkezéseibe ütköző magatartás azzal valósul meg, hogy valamely helyzetet, vagy állapotot nem szüntetnek meg, a határidő mindaddig nem kezdődik el, amíg ez a helyzet vagy állapot fennáll. A hivatalból indítható versenyfelügyeleti eljárás a Tpv. 70.§ (1) bekezdése szerinti (a vizsgálatot elrendelő) végzés meghozatalának napján indul.
- 49) Az eljárás során minden kétséget kizáróan megállapításra került, hogy a vizsgálat tárgyát képező a Kórház és a Jószív közötti a Zrínyi utcai halott-hűtő üzemeltetésére vonatkozó Szerződés legkésőbb 2000. január 1-jével megszűnt. Ezen időpont és a jelen eljárás 2006. július 10-én történt megindítása között eltelt idő tehát több mint öt év.

A Kórház és az Interprofi, illetve a Stáció közötti Szerződés

- 50) A Kórház, valamint az Interprofi, illetve a Stáció között a halott-hűtők üzemeltetése tárgyában létrejött Szerződésekben a Kórház teljesen azonos tartalommal határozott időre (2015. június 30-ig) adott kizárólagos jogot a két vállalkozásnak.

Az érintett piac

- 51) Azt, hogy egy megállapodás beleütközik-e a Tpv. 11. §-ba, az azzal érintett piacon kell vizsgálni, melyet a Tpv. 14. § (1) bekezdése alapján a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett árupiacot a Tpv. 14. § (2) bekezdésében rögzítettek szerint a megállapodás tárgyát képező áruból kiindulva kell meghatározni, tekintettel a keresleti és a kínálati helyettesíthetőség szempontjaira is. A földrajzi piacra vonatkozó rendelkezése a Tpv. 14. § (3) bekezdése tartalmazza.
- 52) A vizsgált Szerződésekkel (mint megállapodásokkal) közvetlenül érintett áru a halott-hűtők üzemeltetése, amivel összefüggésben földrajzi piacnak a halott-hűtők működésére szolgáló Zrínyi, illetve Magyar utcai terület minősül. Ennek azonban a vizsgált megállapodások szempontjaiból nincs meghatározó jelentősége. Az ugyanis egyértelmű, hogy halott-hűtőket tulajdonló vállalkozás (adott esetben: a Kórház) azokat ésszerűen csak egy-egy vállalkozásnak adhatja üzemeltetésre, ami önmagában nyilvánvalóan nem minősül versenyt korlátozónak.
- 53) A Versenytanács álláspontja szerint azonban egy megállapodás nem kizárólag az annak tárgyát alkotó áru, hanem az ahhoz valamilyen formában kapcsolódó más áruk piacára is hatással lehet. Olyan esetben, amikor a halott-hűtőt egy olyan vállalkozás (-csoport) üzemelteti, amely temetkezési szolgáltatást is végez, akkor a halott-hűtők üzemeltetésére vonatkozó megállapodással közvetetten érintett árupiacnak minősül a temetkezési szolgáltatás is.
- 54) A temetkezési szolgáltatással összefüggésben érintett földrajzi piacnak minősülhetnek mindazok a települések, amelyeken a Kórházzal megállapodást kötő Interprofival és Stációval egy vállalkozási-csoportba tartozó vállalkozások (a Pax Aeterna illetve a Jószív) temetkezési szolgáltatást végeznek.
- 55) A vizsgáló eljárása (Tpv. 47.§ (1) bekezdés a, pont) ezen szóbjázható földrajzi piacok közül csak Győr városát vizsgálta. A Versenytanács ennek ellenére szükségtelennek tartotta a Tpv. 72.§ (1) bekezdés b) pontja alapján az iratok

vizsgálónak történő visszaadását. Ezen földrajzi piacok közül ugyanis kiemelkedő jelentőségű Győr városa, mert ott vannak a Szerződésekkel érintett halott-hűtők, továbbá a Jószív és Pax Aeterna tevékenysége is oda koncentrálódik. Másrészt – és ez még lényegesebb is – Győr várost, mint földrajzi piacot önmagában tekintve is megállapítható volt a jogsértés, továbbá a jogsértő állapot megszüntetésének elrendelésével a többi földrajzi piacon is kiküszöbölik az (esetleges) versenyt korlátozó állapotot.

A versenyt korlátozó hatás

56) A Versenytanács elöljáróban rögzíti, hogy – szemben az eljárás alá vont vállalkozások álláspontjával – a Vj-180/1995. számú eljárásban hozott határozata az adott ügyben nem bír jelentőséggel. A Versenytanács ezen korábbi határozatában ugyanis azért nem állapított meg jogsértést a Kórház és az Interprofi, illetve a Jószív között 1995. júniusában létrejött Szerződések tekintetében, mert az akkor hatályos, a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló 1990. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban Vtv.) 14. § (1) bekezdése kizárólag a versenytársak közötti versenyt korlátozó megállapodásokat tiltotta, márpedig a Kórház értelemszerűen nem minősül a temetkezési vállalkozások versenytársának. A Tpv. 11. § (1) bekezdése az előzőek szerinti megszorítást nem tartalmazva, általánosan tiltja a vállalkozások közötti versenyt korlátozó megállapodásokat. A Tpv. 95. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy a Tpv. 11. § (1) bekezdésében foglalt tilalom csak a Tpv. 1997. január 1-jei hatálybalépését követő egy évig (vagyis 1998. január 1-jéig) nem alkalmazható a hatálybalépése előtt kötött és a Vtv. által nem tiltott megállapodásokra.

57) A Kórház és az Interprofi közötti Szerződés 1999. november 2-ig a halott-hűtők folyamatos üzemeltetésén felül, a hűtőt üzemeltető vállalkozás(ok) feladatkörébe utalta az elhunytak hozzátartozóitól a ruházat átvételét, valamint az elhunyt öltöztetését, az elhunyt temetésre való felkészítését is. Ezen tevékenységeknek a halott-hűtőt üzemeltető Interprofi által történő végzése azt eredményezte, hogy az elhunyt hozzátartozója, azaz a temetkezési szolgáltatás potenciális megrendelője a temetési szolgáltatások megrendelésének folyamatában először a halott-hűtőt üzemeltető vállalkozással került kapcsolatba, ami versenyt korlátozó (torzító) helyzetet hozott létre azért, hogy temetkezési szolgáltatási tevékenységet is

folytató Interprofi befolyásolhatta a temetkezési szolgáltatók közötti szabad választást. Kifejezetten alkalmas (volt) a versenykorlátozásra a temetési szolgáltatás szervezésére és a hozzátartozó nélkül elhaltak temetésének intézésére vonatkozó kikötés a Szerződésben.

58) Megjegyzi a Versenytanács a fenti időszakban teljesen azonos helyzetben volt a Jószív is, amely azonban a 44-45) pontban foglaltak szerint nem volt értékelhető.

59) A 1999. év során hatályba lépett Ttv. tiltotta a temetkezési szolgáltatás végzése céljából telephely létesítését és annak működtetését egészségügyi intézményben (lásd 29. pont). Az új helyzetnek való megfelelés érdekében:

a) 1999. november 3-án az Interprofi és a Kórház úgy módosították a Szerződést, hogy a halott-kezelési tevékenységet az Interprofi alvállalkozóként végzi (ugyanígy változott a Kórház és a Jószív közötti Szerződés is); továbbá

b) az Interprofi tulajdonosai és a Jószív is külön-külön vállalkozásba szervezték a temetkezési tevékenységet, illetve a Kórház részére végzett tevékenységeket, oly módon, hogy:

ba) az Interprofi 1999. júliusában beszüntette a temetkezési szolgáltatást, melynek végzésére tulajdonosai megalapították a Pax-Vobis Kft.-t;

bb) a Jószív pedig 1999. december 22-én úgy módosította a Kórházzal meglévő Szerződését, hogy az abban foglalt feladatokat a 100 százalékos tulajdonában lévő Stáció végzi 2000. január 1-jétől.

60) A Versenytanács álláspontja szerint az, hogy az egymástól nem független vállalkozások közötti (egyébként „versenyt korlátozó”) megállapodásokra nem terjed ki a Tpv. 11. § (1) bekezdése szerinti tilalom, egyben azt is jelenti, hogy az egymástól nem független vállalkozások valamelyike által kötött megállapodásnak a Tpv. 11. § (1) bekezdés szerinti értékelésekor nem csak a megállapodást megkötő vállalkozást, hanem valamennyi tőle nem független vállalkozást figyelembe kell venni. Más szavakkal: egy megállapodást azon vállalkozás-csoport egésze szempontjából kell értékelni, amelynek tagja a megállapodást kötő vállalkozás.

- 61) Mindezek alapján a Versenytanács álláspontja szerint
- az 1999. november 3-i Szerződés-módosítások,
 - az Interprofi tevékenységi körének 1999. júliusi megváltozása, továbbá
 - a Kórház és a Jószív közötti Szerződés 1999. december 22-én történt akkénti módosítása, hogy a Jószív helyébe a Stáció lép (tartalmilag az addigival azonos Szerződés jött létre a Kórház és a Stáció között)
- nem szüntette meg a Szerződések addigi, az 53) pontban bemutatott versenyt korlátozó (torzító) jellegét: a változás csak annyi, hogy az Interprofi helyett a tőle nem független Pax-Vobis Kft. (2005. májusától Pax Aeterna), a Jószív helyett pedig a tőle nem független Stáció befolyásolhatta a temetkezési szolgáltatók közötti szabad választást.
- 62) Az Eütv. és a Ttv. 2005. évi módosításaira (lásd 32. pont) is tekintettel a Kórház és az Interprofi, illetve a Stáció közötti Szerződések 2006. június 15-én úgy módosultak, hogy az Interprofi és a Stáció által addig végzett halott kezelési tevékenységeket a Kórház vette át.
- 63) A Versenytanács álláspontja szerint Kórház és a halott-hűtő üzemeltetők ezen utóbbi Szerződés-módosítása az anyakönyvvezetés 15) pont szerinti formában történt szabályozásával a továbbiakban is olyan, a temetkezési szolgáltatások területére kiható befolyást tett lehetővé, az Interprofi és a Stáció számára, amely a gazdasági versenyt korlátozó (torzító) hatást eredményezhetett.
- 64) A Szerződések 2006. szeptember 7-i és szeptember 27-i módosítása folytán, azok anyakönyvvezetésre vonatkozó kikötése hatályon kívül helyezésre került. A Versenytanács álláspontja szerint azonban az olyan megállapodások (mint a Szerződések), melyek olyan vállalkozásoknak biztosítanak halott-hűtő üzemeltetési jogot, amelyekkel a Tpv. 15. § szerint egy vállalkozás-csoportba tartozó vállalkozás(ok) jelen van(nak) egy kapcsolódó, adott esetben a temetkezési piacon, mindenképpen magukban hordozzák a lehetőséget a versenykorlátozásra, és ezért a Tpv. 11. § (1) bekezdésébe ütköznek.
- 65) A Jószív és a Stáció közös beadványában szereplő azon hivatkozással kapcsolatban, hogy a Kórházzal kötött üzemeltetési Szerződés ténylegesen nem korlátozta a

versenyt (lásd 25. pont), a Versenytanács rámutat, hogy a Tpv. 11. § (1) bekezdésébe az olyan megállapodás is beleütközik, amely versenyt korlátozó hatást fejthet ki, vagyis – az előzőekben részletezettek szerint – alkalmas a verseny korlátozására. Mindemellett a Versenytanács megjegyzi, hogy a Józsv és a Stáció közös beadványában szereplő adatok – állításukkal szemben – inkább azt bizonyítják, hogy a Kórházzal kötött Szerződés ténylegesen is versenykorlátozó hatású: a Magyar utcai hűtőből történt győri temetésekben ugyanis lényegesen magasabb a Józsv részesedése, mint a többi győri temetésből [Magyar utca: $493/733= 67,3\%$, többi: $(991-493) / (1908-733) = 42,3\%$]. Ugyanez a helyzet a Pax Aeterna és a Zrinyi utcai halott-hűtő vonatkozásában, akár a vizsgáló által számított (lásd 19.a. pont), akár az Interprofi és a Pax Aeterna által jelzett (lásd 21. pont) adatokat fogadjuk el valósnak.

VIII.

A fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása

- 66) A Tpv. 10. §-a szerint, tilos a fogyasztó választási szabadságát indokolatlanul korlátozó módszerek alkalmazása. Ilyen módszernek minősül különösen, ha olyan körülményeket teremtenek, amelyek jelentősen megnehezítik az áru, illetve az ajánlat valós megítélését, más áruval vagy más ajánlattal történő tárgyszerű összehasonlítását.
- 67) A vizsgáló eljárás során csak az Interprofi és a Pax Aeterna tekintetében tárt fel olyan magatartást, amely felveheti a Tpv. 10.§-ának megsértését. Nevezetesen azt, hogy a halott-hűtőt üzemeltető Interprofi felajánlotta és vállalta, hogy az elhunytak hozzátartozóit a Kórházból a Pax Aeterna temetés felvételi irodájába átszállítja, míg a többi temetkezési vállalkozás tekintetében ilyen ajánlatot nem tett.
- 68) A fenti magatartás értékelésénél a Versenytanács abból indult ki, hogy az Interprofi és a Pax Aeterna egymástól nem független vállalkozások, amiből következőleg az Interprofi magatartását úgy kell értékelni a Tpv. 10. § alkalmazásában is, mintha saját szolgáltatása igénybevételenek ösztönzése érdekében járna el. Mindez igaz a

Tpvt. III. fejezetének egészét illetően, vagyis a fogyasztók tisztességtelen befolyásolása csak vállalkozás-csoport szinten értelmezhető.

- 69) Az előzőekből kiindulva az Interprofi által a Pax Aeternához történő „átszállítás” nem értékelhető úgy, hogy ezáltal indokolatlanul korlátozza a hozzátartozókat abban, hogy más temetkezési vállalkozást válasszanak. Egy vállalkozástól (és így vállalkozás-csoporttól) sem várható el ugyanis, hogy a versenytárs vállalkozások üzletmenetének előmozdítása érdekében cselekedjen.
- 70) Mindezek alapján a Versenytanács álláspontja szerint az Interprofi és a Pax Aeterna sem sértette meg a Tpvt. 10.§-át.

IX.

A Versenytanács döntése

- 71) A Versenytanács a Tpvt. 77.§ (1) bekezdés d) pontja alapján – a rendelkező rész 1) pontjában foglaltak szerint – megállapította a törvénysértést a Kórház és az Interprofi, valamint a Kórház és a Stáció közötti Szerződések tekintetében. A Tpvt. 77. § (1) bekezdés e) pontja alapján a Versenytanács elrendelte a fenti Szerződésekből fakadó törvénybe ütköző állapot megszüntetését. Ez azt jelenti, hogy 2008. január 1-jétől a Kórház a halott-hűtőinek üzemeltetésére csak olyan vállalkozással köthet Szerződést, amellyel nem tartozik egy vállalkozás-csoportba temetkezési szolgáltatást végző vállalkozás, melynek végrehajtása ellenőrzésére a vizsgáló a Tpvt. 76. § (2) bekezdése alapján utóvizsgálatot tarthat.
- 72) A Versenytanács a Tpvt. 77.§ (1) bekezdés i) pontja alapján a törvénysértés hiányát állapította meg:
- az Interprofi és Pax Aeterna, valamint a Jószív és a Stáció közötti kapcsolat tekintetében,
 - a Kórház és a Jószív közötti 1995. július 1-je és 1999. decembere között meglévő Szerződés esetében, valamint
 - a Tpvt. 10. § körében vizsgált magatartásokra.

- 73) A Versenytanács a Tpv. 78.§-ában foglaltakra tekintettel nem látta indokoltnak bírság kiszabását. A magatartás felróhatósága tekintetében a Versenytanács figyelemmel volt a Vj-180/1995. számú eljárásban hozott határozatára is, továbbá értékelte azt is, hogy az érintett eljárás alá vont vállalkozások már tettek lépéseket a versenyt korlátozó állapot enyhítése érdekében.
- 74) Az eljárás alá vont vállalkozásokat megillető jogorvoslati jogra vonatkozó rendelkezés a Tpv. 83.§ (1)-(2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2007. június 12.